

Comarques lleidatanes: unes terres mal comunicades

Quan es comença a fer, durant el segle XIX, la xarxa de ferrocarrils a Espanya, es pensa que el ferrocarril crearà activitat econòmica als llocs on passi. Anglaterra havia seguit una altra política: fer passar el ferrocarril pels llocs on ja hi havia una activitat econòmica notable, per tal de potenciar-la.

Aquesta diferència de plantejaments porta a dos resultats diferents: mentre Espanya no aconseguí crear aquella activitat desitjada dins la xarxa de ferrocarrils, Anglaterra sí el ferrocarril com mitjà que potencià el seu desenvolupament econòmic. Aquestes consideracions ens permeten veure la importància d'una xarxa de comunicacions per al desenvolupament econòmic i social dels pobles.

UNA DEFICIENT INFRASTRUCTURA VIÀRIA

Si observem la xarxa de comunicacions elaborada recentment als terres lleidatanes podem dos problemes molt importants:

1) Manca d'uns accessos per ferrocarril al nord de la "província".

2) Una xarxa de carreteres "nacionals" i "comarcals" que margina les comarques més al nord en lo referent a connexions entre elles i fins i tot amb la connexió amb la Ciutat de Lleida.

La xarxa de ferrocarrils de Lleida es caracteritza per un intent de comunicar la capital, Lleida, amb els centres econòmics d'altres zones, com Tarragona, Barcelona, Saragossa, amb excepció de l'accés fins Pobla de Segur.

Hem de pensar que mai s'ha plantejat una alternativa global que consideri la comunicació entre tots els territoris d'allò que anomenem "comarques lleidatanes" (orgs VIII i IX)?

En tot cas, el 1881 es publica a Barcelona el projecte de Ferrocarril a França pel Pirineu Central (seguint el riu Noguera Ribagorçana). En aquest mateix moment un intent de fer un ferrocarril que vagi a França però seguint el Noguera Pallerosa. Tots dos passen per Vella i solament aquest darrer ha estat construït, encara que parcialment: la línia Lleida-Pobla de Segur. Aquests projectes necessiten

haver d'estar comunicats entre si per ramals, la qual cosa hagués fet la comunicació més àgil i coherent.

La xarxa de carreteres presenta la característica d'una capa de comarca bastant desligada entre si. No hi ha comunicació bona i ràpida entre, per exemple, Vella i Pobla de Segur o la Sea d'Urgell.

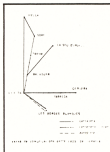
EL DESENVOLUPAMENT DE LES COMARQUES DEPRIMIDES

Catalunya ja no Generalitat. Ja ha rebut els primers traspasseus. Sembla que les competències seran poques i en qüestió de comunicacions i transports possiblement menys. Però si un govern autonòmic és una possibilitat d'autogovern, de fer que totes les comarques catalanes puguin desenvolupar-se, aleshores no resta altra alternativa que potenciar les comarques que, entre moltes coses, vol dir resoldre el problema de les comunicacions.

El desenvolupament està en la tasca que ha de tenir un govern democràtic i representatiu. ¿Quin plantejament econòmic es fomentarà? ¿La concentració de l'activitat econòmica com fins ara ha succeït? ¿O bé el debat de totes les comarques per aconseguir el seu desenvolupament, un desenvolupament descentralitzat i, per tant, democràtic? ¿Un creixement equilibrat o la continuació del desequilibri?

Cal:

1) El redreçament econòmic i social de les comarques lleidatanes, com moltes altres de Catalunya. Això exigeix un foment de llocs de treball, de serveis sanitaris, culturals i viaris. El problema de les comunicacions s'ha resolt fonamentalment perquè no modifiqui l'activitat existent i per fomentar-la i crear-ne de nova. Cal millorar la xarxa viària per tal de relacionar les

comarques lleidatanes entre si, d'una manera ràpida i bona. Les comarques més meridional de Lleida són les més ben comunicades i on es donen les situacions de desenvolupament (la Lleida rica, fructífera, més industrialitzada) mentre les comarques septentrionals, cada cop més deprimides, mal comunicades, amb una fama enigmàtica i en alguns casos amb el sol aïllat del turisme d'hivern o d'estiu.

2) Planificar l'economia catalana mirant al futur. La integració econòmica de Catalunya dins el Mercat Comú Europeu o dins una Europa Socialista futura, planteja un joc més les comunicacions amb Europa. Lleida pot i ha de jugar un paper important dins l'Euroa Agrària. Una sortida a França per ferrocarril no constitueix una alternativa sense sentit. La línia Lleida-Pobla de Segur haurà d'ésser un dia una via de comunicació que ligui la Península, i concretament el món rural, amb l'Europa meridional. O altrament podria ser-ho. Un ferrocarril d'aquest tipus fomentaria no solament la Lleida agrícola sinó també la Lleida turística. Però, resta la pregunta fonamental: ¿Quin model d'adoparà? ¿Centralitzat o descentralitzat? ¿L'adopararà o bé l'adopararan entre ells? El temps ho dirà. I les perspectives a estas gens clares. ● ENRIC VICEDO i RIUS

l'encia, i per tant deu ser de propietat pública, exactament igual com els estels d'Alcanar, Saguer, Dinya, Morella, etc., per a que pugui ser visitat i utilitzat per tots com a monument nacional que és. Hem de buscar una fórmula d'aprofitar-ho com a lloc d'esbarjament, i per a organitzar convencions, cursos culturals, visites, etc. L'enorme estès de la zona rurals que el rodeja es podria utilitzar:

a) La part de la costa, que dona al cas urbà, com un parc municipal d'esbarjament, ampliant la carretera per a que pugui acobiar, posant un aparcament per al vehicle comú, i també just a Sant Feliu, conservant altres ra-

cons amb arbres per a acampades, etc., i si cal també fins algunes excavacions en el solar de l'antiga Santalú.

b) La part posterior a la Solana de Busqueri es podria repoblar d'arbres i arreglar el camí d'accés començant.

Hem podria construir un Patronat municipal per a la conservació, el qual entrarien representants de l'Ajuntament, d'Associacions culturals i oïques, de centres docents, especialment serien d'Història de l'Institut de Xativa, Cronista de la ciutat, etc.

Per tot això es proposa una campanya de sensibilització popular sobre aquest tema amb ar-

ticles de premsa, adhesions, conferències, ajuda de partits polítics. Conselleria de Cultura, Federació d'entitats culturals del País Valencià, club Jaume I, etc.

Xativa i la comarca i el País Valencià necessiten el castell per dos importants motius:

1) D'una part la nostra història.

2) D'altra l'ecologia i l'embarjament de la població.

Ahats que preguntem les coses verdes i l'especialització ho privatitza tot i més anar que la vida, volem el castell per al poble. ● AGUSTÍ VENTURA